



Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Rev2 537/12
27.06.2012. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Vlaste Jovanović, predsednika veća, Zvezdane Lutovac i Predraga Trifunovića, članova veća, u parnici tužioca V.T. iz P., protiv tužene Republike Srbije, koju zastupa RJP-Odeljenje u Novom Sadu, radi utvrđenja diskriminacije, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda u Novom Sadu Gž1. 726/12 od 05.04.2012. godine, u sednici veća održanoj 27.06.2012. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužioca izjavljena protiv presude Apelacionog suda u Novom Sadu Gž1 726/12 od 05.04.2012. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom odbijena je kao neosnovana žalba i potvrđena je presuda Osnovnog suda u Novom Sadu P1 780/11 od 26.01.2012. godine. Tom presudom odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca kojim je tražio utvrđenje da tužena sistematski i sistemski provodi u odnosu na tužioca teške oblike diskriminacije. Tužilac je obavezan da tuženoj na ime troškova spora isplati 5.000,00 dinara. Protiv pravnosnažne drugostepene presude tužilac je blagoremeno izjavio reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni kasacioni sud je ispitao pobijanu presudu na osnovu člana 399. ZPP („Sl. glasnik RS“ br. 125/04...) pa je našao da je revizija neosnovana.

U postupku nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 9. ZPP na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti. Po članu 398. ZPP revizija se može izjaviti zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. osim tačke 4. i zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 1. ovog zakona koja je učinjena u postupku pred drugostepenim sudom. S obzirom da se revizija ne može izjaviti zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 4. (da je odlučio sud o tužbenom zahtevu za koji je stvarno nadležan viši sud iste vrste, sud druge vrste ili povodom prigovora stranaka sud nepravilno odlučio da je stvarno nadležan), to su nedozvoljeni revizijski navodi u kojima se ističe da je postupak u prvom stepenu morao biti sproveden u višem sudu, a ne u osnovnom sudu.

Revizija se ne može izjaviti zbog relativno bitnih povreda odredaba parničnog postupka učinjenih pred prvostepenim sudom, pa su neosnovani revizijski navodi u kojima se ističe da je u prvostepenom postupku učinjeno više relativno bitnih povreda.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju tužilac je učestvovao na četiri raspisana konkursa radi izbora direktora Osnovne muzičke škole F.V. u Š., u toku 2007. i 2008. godine. Odlukama direktora nije izabran nijedan kandidat. Iz obrazloženja odluka proizilazi da tužilac nije izabran zbog nepotpune prijave; nepoznavanja problematike materijalnih i ljudskih resursa lokalne zajednice; i nepovoljnog mišljenja školskog odbora. Po zahtevu tužioca od 08.08.2007. godine Opštinska uprava Š. - Odeljenje za opštu upravu i društvene delatnosti je izvestila tužioca da je izvršena kontrola postupanja u osnovnoj muzičkoj školi u pogledu zakonitosti i da nisu utvrđene nepravilnosti u radu. Tužilac se obratio Sekretarijatu za obrazovanje i kulturu AP Vojvodine radi upravnog nadzora i u pogledu zahteva nije dobio odgovor. OJT u Š. je 30.05.2008. godine obavestila tužioca da ne postoji osnovana sumnja da su odgovorna lica u osnovnoj školi izvršila krivična dela iz krivične prijave. Opštinski sud je rešenjem K 158/08 doneo rešenje kojim odbija optužni predlog tužioca jer delo koje je predmet optužbe nije krivično delo (rešenje je pravnosnažno). Rešenjem Okružnog suda u Sremskoj Mitrovici U 118/07 i U 122/07 odbačene su tužbe tužioca radi poništaja odluka tužene osnovne škole. Vrhovni sud je odbio zahteve za vanredno preispitivanje koje je tužilac podneo protiv rešenja Okružnog suda u Sremskoj Mitrovici. Upravni sud je presudom Uvp I 6/10 uvažio tužbu tužioca i preinačio rešenje Okružnog suda u Sremskoj Mitrovici U 142/07 od 29.11.2007. godine pa je poništio odluku Osnovne škole F.V. br. 212/07 od 03.10.2007. godine, zbog toga što je odluku doneo kolegijalni organ bez sačinjenog posebnog zapisnika o većanju i glasanju i bez zabeleške o jednoglasno donetoj odluci. Ustavni sud je svojim odlukama Už 173/07 od 23.07.2009. godine, Už 36/09 od 12.11.2009. godine i Už 37/09 od 16.11.2009. godine usvojio ustavne žalbe tužioca i utvrdio da mu je povređeno pravo na pravno sredstvo, jer u pouci o pravnom sredstvu donosilac odluke nije pravilno primenio odredbe Zakona o osnovama sistema obrazovanja. Ustavni sud nije usvojio deo ustavne žalbe o navodnoj povredi načela o neposrednoj primeni ljudskih i manjinskih prava jer odluka škole nije dovela do povrede načela zabrane diskriminacije s obzirom da tužilac nije dokazao da mu je učinjena diskriminacija zbog ličnih svojstava. Tužilac nije diskriminisan na osnovu

tužilac nije dokazao da mu je dočinjena diskriminacija zbog nekih svojstava. Tužilac nije diskriminisan po osnovu zapošljavanja (dostupnosti svih radnih mesta) - nije povređeno pravo na rad. Odluka o izboru kandidata kojom nijedan kandidat nije izabran na mesto direktora predstavlja upravni akt zbog čega je poništena presuda Vrhovnog suda Srbije i naloženo ponovno donošenje odluke o zahtevu za vanredno preispitivanje sudske odluke. Na tako utvrđeno činjenično stanje pravilno je primenjeno materijalno pravo kada je tužbeni zahtev odbijen.

Tužilac tužbom zahteva zaštitu (utvrđenje) da Republika Srbija (tužena) sprovodi teške oblike diskriminacije iz člana 13. tač. 5, 6. i 7. počev od 03.08.2007. godine pa nadalje, povređujući njegova prava iz oblasti rada (član 16. istog zakona). Smatra da postoji diskriminacija u oblasti rada zato što je iako ispunjava sve uslove konkursa na četiri objavljena konkursa za direktora Osnovne muzičke škole u periodu od 2007-2008. godina nije izabran iako je ispunjavao sve uslove. Motivi neizbora su „obezbeđivanje funkcije direktora i protivpravna imovinska korist trećem licu u skladu sa partijsko političkim ciljevima lokalne samouprave i međupartijskim dogovorima na relaciji lokalna samouprava - pokrajina - republika“.

Zbog zabrane retroaktivnog dejstva zakona u periodu kada su objavljeni konkursi u kojima je tužilac učestvovao (2007-2008. godina) Zakon o diskriminaciji se ne može primeniti zato što je on donet 2009. godine („Sl. glasnik RS“ 22/09 od 30.03.2009. godine) već se postupanje škole može posmatrati kroz primenu Zakona o radu koji sadrži pravila o zabrani diskriminacije u oblasti rada (čl. 18-23). Pored tog zakona zabranu diskriminacije predviđaju član 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, član 3. Povelje o ljudskim i manjinskim pravima i građanskim slobodama i Ustav Republike Srbije.

Zakon o radu zabranjuje, odvajanje, izdvajanje, razdvajanje, razlikovanje koje nije opravdano i kojim se nezaposleno ili zaposleno lice unižava, omalovažava ili kinji kroz zabranu neposredne i posredne diskriminacije (član 19. Zakona o radu). Posredna diskriminacija (na koju se poziva tužilac) postoji kada određena na izgled neutralna odredba, kriterijum ili praksa stavlja ili bi ih stavila u nepovoljni položaj u odnosu na druga lica - lica koje traži zaposlenje, kao i zaposlenog zbog određenog svojstva, statusa, opredeljenja ili uverenja iz člana 18. Po članu 18. kriterijumi diskriminacije su pol, rođenje, jezik, rasa, boja kože, starost, trudnoća, zdravstveno stanje, invalidnost, nacionalna pripadnost, veroispovest, bračni status, porodične obaveze, seksualno opredeljenje, političko ili drugo uverenje, socijalno poreklo, imovinsko stanje, članstvo u političkim organizacijama, sindikatima ili neko drugo lično svojstvo.

U konkretnom slučaju pravilno je stanovište nižestepenih sudova (i Ustavni sud se o tome izjasnio) da u odlukama povodom konkursa i kasnije u postupanju sudskih organa ne postoji ni neposredna, niti posredna diskriminacija.

Naime, nema diskriminacije kada se za obavljanje određenih (odgovornih) poslova kao što su primera radi direktor, starešina, rukovodilac određenih organizacionih celina u pravnim licima ili državnim organima) zahtevaju strožiji kriterijumi u pogledu znanja, organizacionih sposobnosti, prakse, odnosa sa strankama i javnošću, veštini komunikacija bez obzira na formalno iste školske i stručne kvalifikacije. Razlog (ne)prijema na mesto direktora škole je nepotpuna prijava nepoznavanje materijalnih i ljudskih resursa u lokalnoj samoupravi, nepovoljno mišljenje od strane više škola, a ne određeno lično svojstvo iz člana 18. Zakona o radu.

Proceduralne greške u postupku interne zaštite ne predstavljaju akte diskriminacije jer je obezbeđena sudska i upravna zaštita subjektivnih prava (delimično je tu zaštitu tužilac i ostvario). Postupanje sudova u postupku subjektivne zaštite tužioca ne predstavlja teške oblike diskriminacije iz člana 13. Zakona o zabrani diskriminacije (period posle stupanja na snagu zakona) jer nije bilo izazivanja neravnopravnosti, mržnje, netrpeljivosti po osnovu nacionalne, rasne ili verske pripadnosti, jezika, političkog opredeljenja, pola, rodo identiteta, seksualnog opredeljenja i invaliditeta iz tačke 5, niti višestruke ili ukrštene diskriminacije iz tačke 7.

Na osnovu člana 405. ZPP odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća

sudija

Vlasta Jovanović